

17 jaren Nederlandse Smalfilmliga!

De eerste Voorzitter
Leo R. Krijn.
1932—1939.

Nu de Nederlandse Smalfilmliga heeft opgehouden te bestaan en de N.O.V.A. haar werk zal voortzetten, werd mij verzocht een korte historische terugblik van de N.S.L. te geven. Aan dit verzoek wil ik gaarne gevolg geven, hoewel het verenigingsarchief niet meer ter beschikking staat.

In December 1931 werd de Nederlandse Smalfilmliga te Amsterdam, op initiatief van M. H. K. Franken door een groepje enthousiaste smalfilmers opgericht. De oprichters stond daarbij de gedachte van één centrale vereniging met plaatselijke afdelingen voor ogen, een hechte band dus. Deze gedachte is in de loop der jaren verder uitgewerkt.

Gedragen door het enthousiasme en het idealisme van de filmamateurs en de activiteit van het toenmalige bestuur, bestaande uit de heren: Krijn (voorzitter), Knecht (secretaris), Blok, Mol, Eulderink en Boer ontwikkelde de jonge vereniging zich snel, zodat na 1 jaar reeds 7 afdelingen met ca. 200 leden stonden. Er werd toen druk gefilmd, geëxperimenteerd, men liet zijn fantasie gaan, knipte en plakte dat het een lust was. Deze groei werd nog gestimuleerd, doordat Kodak in 1933 hier te lande de 8 mm introduceerde, die al

dadelijk van goede kwaliteit was. De filmkosten werden toen aanmerkelijk verlaagd en de 8 mm heeft sindsdien het pleit voor de amateurfilm gewonnen.

De vereniging profiteerde mede van deze ontwikkeling en groeide snel tot 1937. Daarna breidde zij zich meer geleidelijk uit, waarbij de interne organisatie zich stabiliseerde hetgeen wel noodzakelijk was, als men bedenkt, dat de N.S.L. in 1939 30 afdelingen omvatte, 15 in Nederland en 5 overzeese (Curaçao, Pladjoe, Balik Papan, Batavia en Paramaribo) met tezamen ruim 800 leden! Het eerste lustrum kon dan ook in December 1936 met opgewektheid in Rotterdam gevierd worden, waarbij voorzitter Krijn een geestige speech hield, waarin alle toen bekende films de revue passeerden („Veerwerk” Januari 1937). Tijdsomstandigheden hebben de viering van de andere „lustra” verhinderd.

Naast versterking van de onderlinge band waren verhoging van het peil der films en goede voorlichting der leden twee belangrijke programmapunten, waaraan voortdurend gewerkt werd, in samenwerking met het verenigingsorgaan „Het Veerwerk”, dat ons sinds 1932 trouw terzijde stond.

De jaarlijks terugkerende Nationale Filmwedstrijd, bedoeld als toetssteen voor het filmpeil trok toenemende belangstelling, vooral toen deze ook werd opengesteld voor niet-leden. Door introductie van buitenlandse amateurfilms werd getracht de activiteit der leden te prikkelen en hun blik te verruimen, welk doel niet

Jury en toenmalig Hoofdbestuur 1932 op de stoep van de N.V. Multifilm, ter gelegenheid van het grote Concours International.

De Jury van het Concours International 1932, in de projectiezaal van Multifilm, Haarlem. Van links naar recht: om de tafel, de heren Mol, Franken, Krijn, Shaw, Engeland en Olthof, België.

geheel werd bereikt. De invoering van een Nationale Wisselprijs in 1939 moest een verdere stimulans geven. Na het aanvankelijke succes dat de films van Carré en Scheffer („De Straat”), Van Vliet („Werkdag”) en Clement („Wonderen van Schaduw en Lijn”) in 1933 en 1936 op internationale wedstrijden hadden, kon eerst Hornecker in 1939 met „Fragment” een 1e prijs in de speelfilms behalen. Nadien speelden wij geen rol van betekenis meer.

De eerste smalfilmtentoonstelling in 1933 te Amsterdam gaf de leden een goed overzicht van de toen beschikbare materialen en apparaten en had dan ook veel succes. Eerst na de oorlog is het mogelijk gebleken dit werk in Utrecht (1947) en Rotterdam (1948) voort te zetten.

Het filmarchief uit films van de leden samengesteld had met 50 films aanvankelijk succes, doch ondervond later minder belangstelling, zodat het bestuur tot instelling van een archief van eigen films moest overgaan. Copieën van de beste Nederlandse films en zelfs 1 buitenlandse film („Mirage”) waren daarin opgenomen. Dit alles is door de oorlog verloren geraakt, evenals alle andere Liga-bezittingen!

Het Technisch Archief, gebaseerd op objectieve gegevens van de leden over filmmateriaal en toestellen, had niet de belangstelling die het verdiende. Dit zou anders een zeer waardevolle documentatiebron zijn geweest.

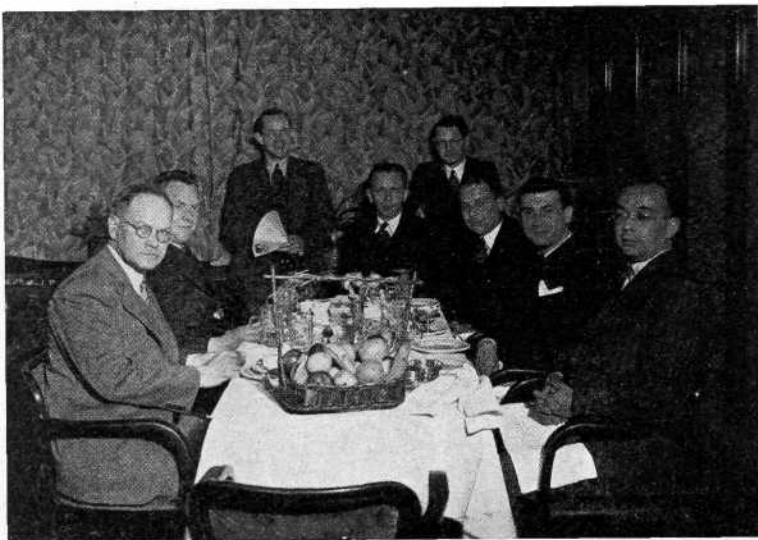
Veelvuldig werd door het Hoofdbestuur met de afdelingsbesturen contact gezocht

Eén van de vele jaarvergaderingen. Van links naar rechts: de heer Ir. Japikse; Secretaris Jansen; Voorzitter Krijn en Penningmeester Eulderink.

om aldus het verenigingsbeleid aan de steeds wisselende behoeften en omstandigheden te kunnen aanpassen. Ondergetekende moge hier nog eens uitdrukking geven aan zijn dankbaarheid voor de prettige samenwerking die hij als algemeen secretaris gedurende de jaren 1934—1942 van zijn medebestuurders en de afdelingen heeft ondervonden. Zeer tot onze spijt bedankte de heer Krijn in 1939 als voorzitter. Hij werd opgevolgd door de heer De Clercq, die, na de prettige dagen in April 1940 te Zaandam weinig kon bevroeden welke moeilijke tijd hem toen wachtte. De steeds toenemende beperkingen van de bezettingsautoriteiten noopten de N.S.L. hare activiteit steeds meer te beperken en tenslotte werden in 1942 onze bezittingen eenvoudig geconfiskeerd. De afdelingen hadden zich echter tijdig in veiligheid kunnen stellen.

Tenslotte nog een enkel woord over 't buitenlands contact. Na de eerste kennismaking in 1932 te Brussel, organiseerde de N.S.L. in Januari 1933 met veel succes het 2e Concours International, waarbij de films „De Straat” en „Werkdag” een 1e prijs wonnen. De behoefte aan meer en geregelder internationaal contact werd ook elders gevoeld. Dit leidde tenslotte in 1937 te Parijs tot de oprichting van de internationale bond van landelijke filmclubs, de U.N.I.C.A. De mogelijkheid tot introductie van buitenlandse films werd daardoor groter (voor de

Bezoek van de Franse Cineast Pierre Boyer (2e van rechts).

De grote Intern. Wisselprijs, door de Smalfilm Liga geschonken voor de Concours Internationaux.

oorlog ongeveer 2 x per jaar) aangezien de U.N.I.C.A. geleidelijk aan over meer films beschikte. In 1940 waren er reeds 32. Helaas zijn deze, op enkele na, door de oorlog verloren gegaan. Een nieuw archief is nu weder in voorbereiding, doch het gaat nu veel moeilijker!

Als stimulans schonk de vereniging in 1938 aan de U.N.I.C.A. een internationale wisselprijs voor de beste film („Veerwerk”, Juli 1938). Tot dusver is deze prijs in buitenlandse handen geraakt. Wanneer volgt nu eens een Nederlandse film?

Mij rest nog te vermelden het korte maar zeer belangwekkende bezoek van een der toenmalige vooraanstaande Franse amateurs, Pierre Boyer, met zijn films „Mirage” en „Le Patron”. Degenen, die dit medegemaakt hebben, zullen een prettige herinnering daaraan behouden. De durf en fantasie waarvan de Franse amateurs steeds blijk gegeven hebben, komen dan ook duidelijk in hunne internationale successen tot uiting.

Uit het bovenstaande moge blijken, dat de N.S.L. in de 17 jaren van haar bestaan naar beste weten getracht heeft het film-amateurisme te organiseren en te ontwikkelen met alle haar ten dienste staande middelen. Persoonlijke offers werden door de bestuursleden daarvoor gaarne gebracht. Na de oorlog is zowel de materiële toestand als de geestelijke sfeer van onze amateurs gewijzigd en het bleek toen gewenst zich hieraan aan te passen. Door haar opheffing heeft de N.S.L. deze verdere ontwikkeling op loyale wijze willen bevorderen. Op de N.O.V.A. rust de waarlijk niet geringe morele verplichting de erfenis van de N.S.L. op de juiste wijze te gebruiken. Moge zij daarin spoedig slagen in het belang van onze zo mooie liefhebberij! Ir. A. F. E. JANSEN.

Eén van de vele Nationale Smalfilm-wedstrijden wordt te Haarlem gejureerd.

E. Jansen, J. van Eldik, A. Carré,

E. Verschueren,

Otto van Neyenhoff, Dick Boer, J. Voorwalt en Secretaresse